

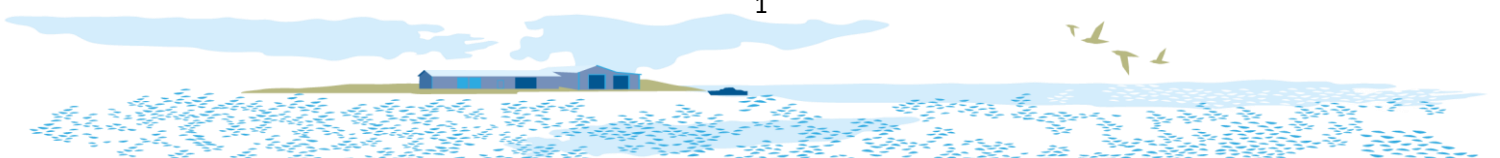
Merialuesuunnittelu ja meriympäristö

TILANNEKUVA

MERIALUESUUNNITTELUN KOORDINAATIORYHMÄ

Sisällysluettelo

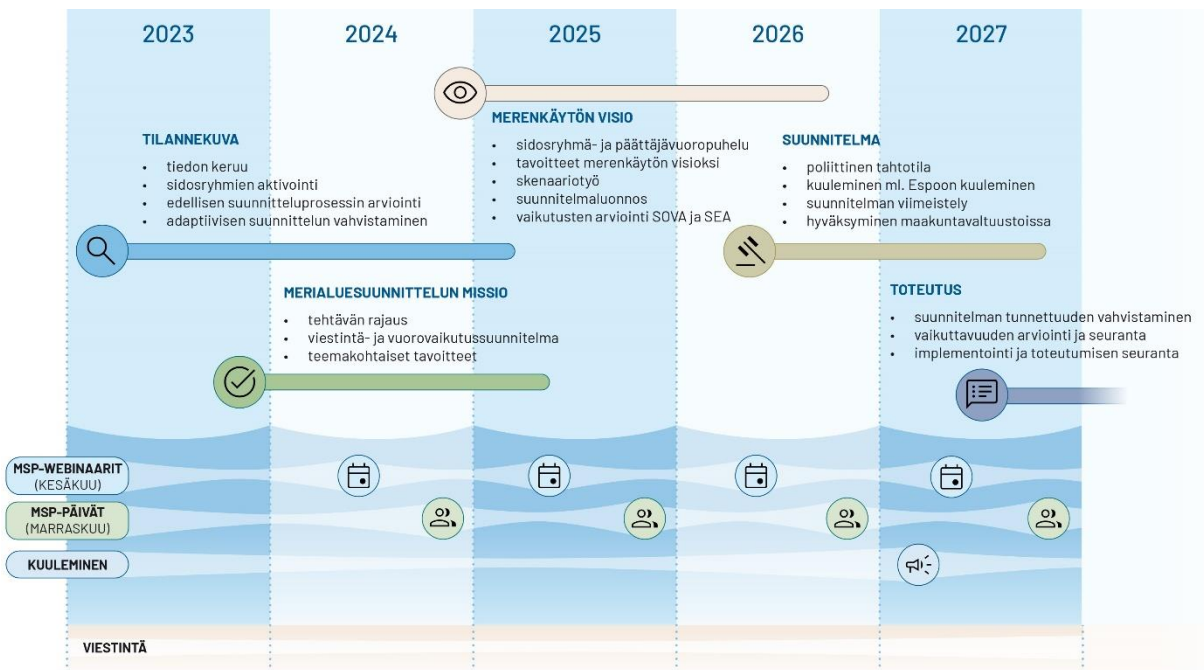
1. Tausta	2
1.1. Esipuhe.....	2
1.2 Ennakkomateriaalin sisältö ja tarkoitus.....	2
1.3. Merialuesuunnittelun tehtävät ja tavoitteet.....	3
2. Toimialaa ohjaava lainsäädäntö ja strategiat	5
3. Suomen merialuesuunnitelma 2030	6
3.1. Yleistä.....	6
3.2. Skenaariotyö	7
3.3. Toimialavisiot ja -tiekartat	7
3.4. Suunnitelma (kartallinen osa)	11
3.5. Vaikutusten arviointi.....	13
4. Merialuesuunnittelun toinen kierros	14
4.1. Merialuesuunnittelun päivitetty tilannekuva meriympäristöön liittyen	14
4.2. Läpileikkaavat teemat.....	17

1. Tausta

1.1. Esipuhe

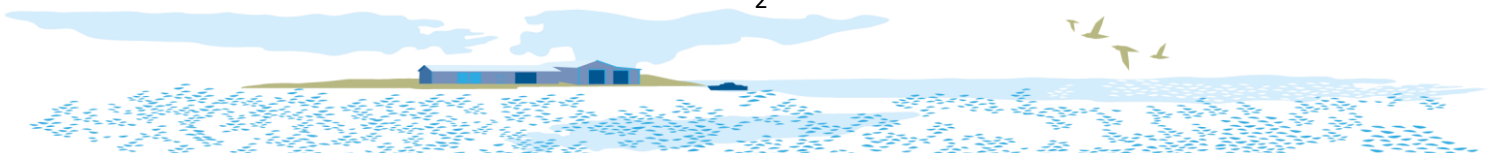
Merialuesuunnittelun toinen kierros käynnistettiin alkuvuodesta 2024 rannikon maakuntien liittojen päätöksellä. Merellinen toimintaympäristö on muuttunut ensimmäisen merialuesuunnitelman hyväksymisen jälkeen (joulukuu 2020): muun muassa luonnon monimuotoisuutta ja luonnonsuojelua koskevat EU-säädökset ovat uusiutuneet, merelliselle energiatuotannolle on asetettu kunnianhimoisia kansallisia tuotantotavoitteita, ilmastonmuutos on edennyt arvioitua nopeammin ja merenkulun sekä merellisen ruoantuotannon merkitys mm. huoltovarmuuden näkökulmasta on kasvanut. Lisäksi turvallisuuskysymykset ovat korostuneesti esillä. Toisen suunnittelukierroksen aikana tarkastellaan kaikkia 11:tä merialuesuunnittelussa tunnistettua teemaa uusimpiin tietoihin pohjautuen. Lisäksi toisella suunnittelukierroksella on tunnistettu neljä ajankohtaista läpileikkaavaa teemaa, jotka ovat Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (EGD), ilmastoviisas merialuesuunnittelu, merellinen monikäyttö sekä huoltovarmuus ja turvallisuus. Nämä teemat kulkevat mukana läpi toisen suunnittelukierroksen. Suomen merialuesuunnitelman päivitystyö toteutetaan vuosina 2024–2027 (kuva 1).

Kuva 1. Merialuesuunnittelun toisen kierroksen aikataulu.

1.2 Ennakkomateriaalin sisältö ja tarkoitus

Merialuesuunnittelun koordinaatioryhmä järjestää kevään 2025 aikana kymmenen toimialakohtaista tapaamista osana *Merenkäytön visio* -vaihetta. Tämä merialuesuunnittelun sidosryhmille suunnattu ennakkomateriaali sisältää olennaista tietoa ”Merialuesuunnittelu ja meriympäristö” -toimialatilaisuuteen saapuville.

Ennakkomateriaaliin on koottu perustiedot merialuesuunnittelusta, meriympäristöön liittyvästä lainsäädännöstä ja ohjauksesta, voimassa olevasta merialuesuunnitelmasta ja päivitystyöhön liittyvistä asioista – eli niistä keskeisistä kokonaisuuksista, joihin merialuesuunnittelun toinen suunnitelukierros pohjautuu. Ennakkomateriaaliin perehtymällä selviää myös mitä merialuesuunnittelussa on tehty meriympäristöön liittyen ensimmäisen merialuesuunnitelman voimaan astumisen jälkeen.

Ennakkomateriaalin tarkoitus on taata kaikille toimialatapaamiseen osallistuville ajantasainen tieto merialuesuunnitteluun ja meriympäristöön liittyen, jotta kaikilla on tasapuolinen mahdollisuus osallistua tilaisuudessa käytävään keskusteluun ja työskentelyyn. Merialuesuunnittelun koordinaatio-ryhmä kerää myös ennakkokyselyn avulla olennaisia tietoja osallistujilta, jotta tilaisuuden rakenne ja sisältö saadaan kohdennettua toimialan näkemyksiä vastaaviksi.

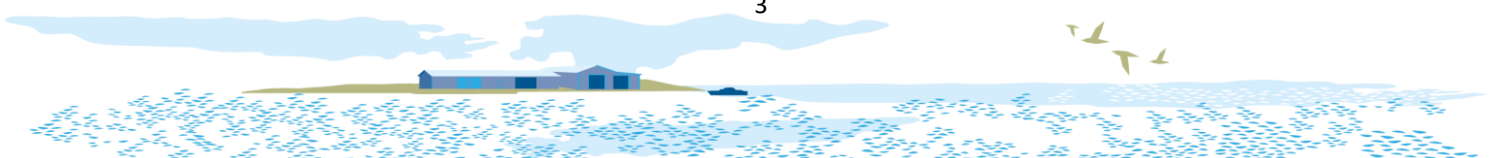
Tärkeitä päivämääriä

- **19.3.2025** mennessä ennakkokyselyyn vastaaminen, [linkki](#)
- **19.3.2025** mennessä ilmoittautuminen toimialatapaamiseen, [linkki](#)
- **26.3.2025 klo 8.30–12** meriympäristö toimialatapaaminen, Espä 4 Kokouskeskus, Auditorio, Etelä-esplanadi 4, 00130 Helsinki

1.3. Merialuesuunnittelun tehtävät ja tavoitteet

Merialuesuunnittelu on yleispiirteistä ja strategista suunnittelua, jota Suomessa tehdään koordinoitusti rannikon maakuntien liittojen, ympäristöministeriön ja sidosryhmien yhteistyönä. Merialuesuunnittelua ohjaavat kansainvälisellä tasolla Euroopan Unionin yhdenmety meripolitiikka ja merialuesuunnitteludirektiivi. Suomessa merialuesuunnittelusta säädetään alueidenkäyttölaissa (entinen maankäyttö- ja rakennuslaki, nimike muuttui 1.1.2025, pykälät säilyivät samoina).

Merialuesuunnittelun tarkoituksena on **edistää merialueen eri käyttömuotojen kestävästä kehitystä ja kasvua, merialueen luonnonvarojen kestävästä käyttöä sekä meriympäristön hyvän tilan saavuttamista**. Merialuesuunnittelussa tarkastellaan merellisten sektoreiden tarpeita ja sovitetaan niitä yhteen. Merialuesuunnittelussa huomioidaan 11 merellistä teemaa: sininen bioteknologia, energia, maanpuolustus, matkailu ja virkistys, meriliikenne ml. satamat, meriteollisuus, meriympäristö, kairannaiset, kalastus, kulttuuriperintö sekä vesiviljely (kuva 2). Merialuesuunnittelussa sovelletaan ekosysteemilähestymistapaa.

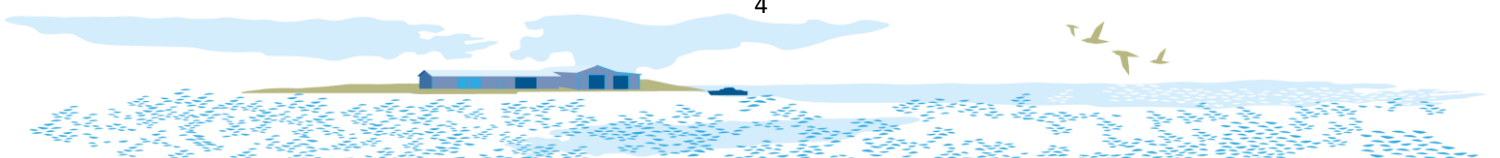

Kuva 2. Infografiikka merialuesuunnittelun 11:tä merellisestä teemasta.

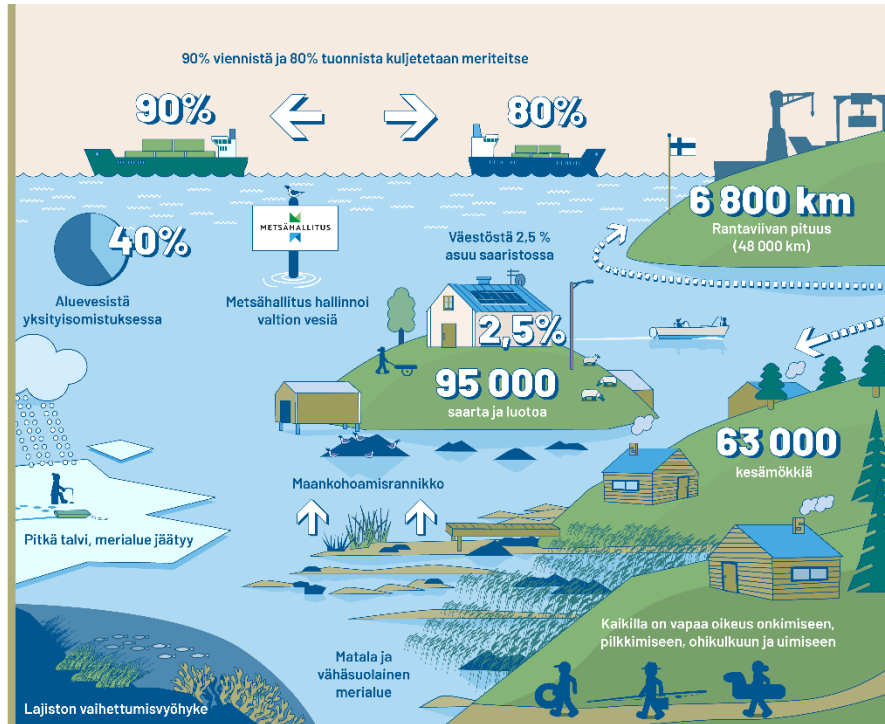
Suomen merialuesuunnitelma laaditaan kahdeksan rannikon maakunnan liiton yhteistyönä kolmella eri suunnittelualueella kattavaan koko Suomen merialueeseen. Suunnittelualueet ovat 1) Suomenlahti (SL), 2) Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa (SaSe), 3) Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri (SMP). Ahvenanmaa laatii itsenäisesti oman suunnitelmansa.

Voimassa oleva Suomen Merialuesuunnitelma 2030 löytyy digitaalisena osoitteesta www.merialuesuunnitelma.fi. Suunnitteluratkaisut on tehty laajassa yhteistyössä sidosryhmien kanssa, ottaen huomioon alueelliset erityispiirteet (kuva 3). Ympäristöministeriön tehtävänä on merialuesuunnittelun yleinen kehittäminen ja ohjaus sekä valtioiden välinen yhteistyö.

Suomen merialueen erityispiirteet

- Suomi on saari – huoltovarmuus turvataan meriteitse.
- Rajat-yliittävällä yhteistyöllä tuetaan elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja luodaan turvallisuutta.
- Merialueen omistus jakautuu valtion ja yksityisten väliin.
- Rantaviiva on pitkä, ja rannikkoa pirstovat saaret ja luodot.
- Suomessa on maailman suurin saaristo.
- Saaristossa on pysyvää asutusta ja elinkeinoja.
- Jokaisenoikeudet turvaavat luonnossa liikkumisen ja virkistäytymisen.
- Neljä vuodenaikaa vaikuttaa merialueen käyttöön.
- Pohjoinen merialue on herkkä ilmastonmuutoksen vaikutuksille.

Kuva 3. Suomen merialueen erityispiirteet.

Merialuesuunnittelun toinen suunnittelukierros on käynnissä ja merialuesuunnitelma päivitetään vuosina 2024–2027. Merialuesuunnittelussa huomioidaan toisen suunnitelman valmistelussa myös suunnittelutyötä läpileikkaavat ajankohtaiset teemat.

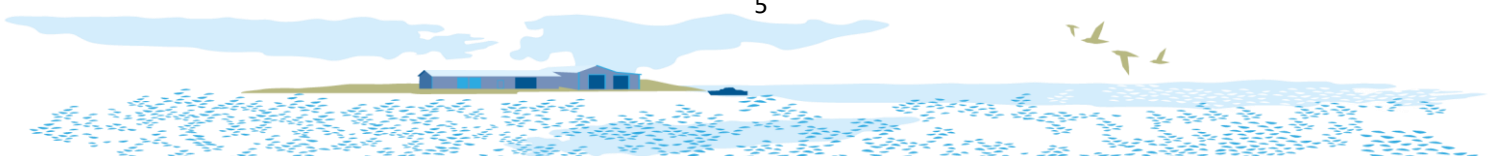
Merialuesuunnitelmien ajantasaisuutta tulee asetuksen mukaan arvioida vähintään kymmenen vuoden välein. Suomessa suunnitelmien päivittäminen on synkronoitu ajallisesti ja sisällöllisesti meren- ja vesienhoidon suunnittelun kanssa, joten merialuesuunnitelma päivitetään kuuden vuoden välein. Merialuesuunnittelun tulee olla sopeutuvaa vastatakseen toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin niin Suomen merialueilla kuin laajemminkin Itämerellä. Merialuesuunnitelma on strateginen dokumentti, jolla ei ole oikeusvaikutusta. Sen vaikuttavuus syntyy vuoropuhelusta muun alue-suunnittelun, kuten maakuntakaavoituksen kanssa ja se tukee aluekehitystä. Merialuesuunnitelma on ainoa alueidenkäytön suunnitteluväline talousvyöhykkeellä. Merialuesuunnitelma laaditaan tulevaisuuteen ja se on luonteeltaan mahdollistava, ei poissulkeva.

Lisätietoja: www.merialuesuunnittelu.fi, www.merialuesuunnitelma.fi

2. Toimialaa ohjaava lainsäädäntö ja strategiat

Merialuesuunnittelu on alustavasti tunnistanut seuraavat meriympäristöön liittyvät kansainväliset ja kansalliset strategiat ja säädökset, joita merialuesuunnittelun avulla voidaan edesauttaa:

Kunming-Montrealin maailmanlaajuinen luonnon monimuotoisuuskehys
Yleissopimus muuttavien luonnonvaraisten eläinten suojelemisesta

EU:n Biodiversiteettistrategia vuoteen 2030

Helcomin Itämeren suojelun toimintaohjelma vuoteen 2030 = Baltic Sea Action Plan BSAP (2021)

EU:n ennallistamisasetus

Luonnonsuojelulaki (9/2023)

Kansallinen luonnon monimuotoisuusstrategia

EU:n vihreän infrastruktuurin strategia

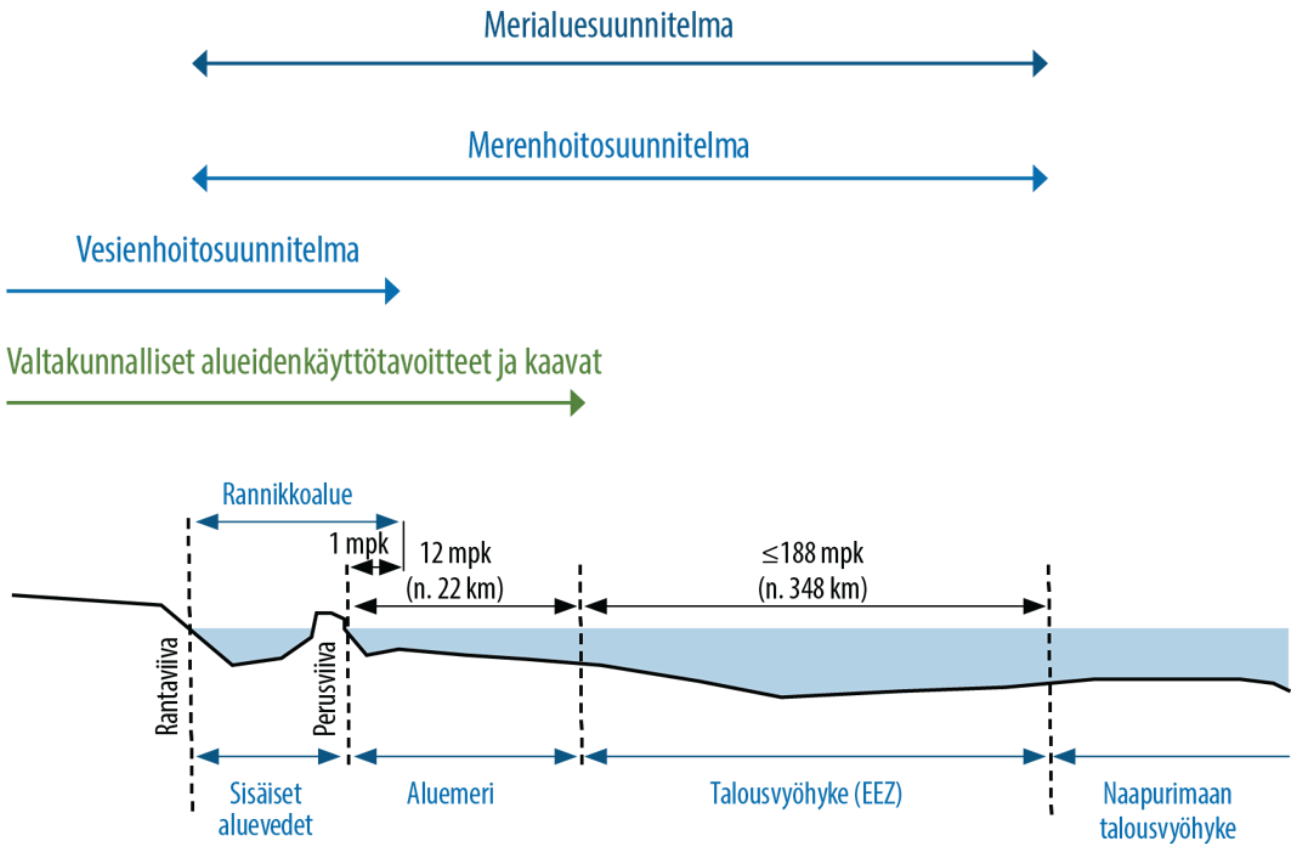
Alueidenkäyttölaki (132/1999, luku 8 a)

Valtioneuvoston asetus merialuesuunnittelusta (15.9.2016/816)

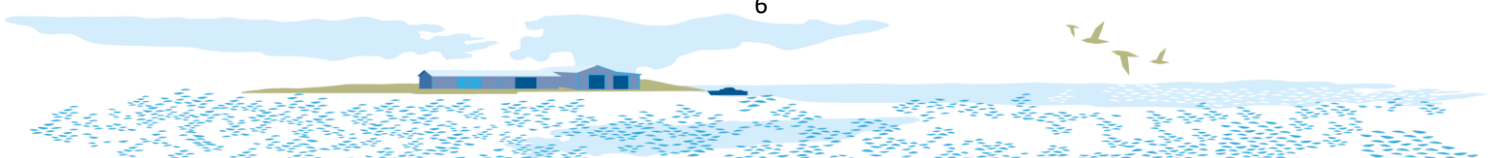
3. Suomen merialuesuunnitelma 2030

3.1. Yleistä

[Suomen merialuesuunnitelma 2030](#) on yhdessä sidosryhmien kanssa muodostettu strateginen näkemys merialueen kestävästä käytöstä ja meriympäristön hyvän tilan tukemisesta. Merialuesuunnitelma laaditaan merialueelle, joka kattaa aluevedet ja talusvyöhykkeen aina rantaviivasta talusvyöhykkeen ulkorajaan saakka (kuva 4).

Kuva 4. Suomen merialuesuunnitelma kattaa aluevedet ja talusvyöhykkeen.

Suunnitelma on yleispiirteinen kartalla esitettävä suunnitelma. Siinä tarkastellaan eri alojen, erityisesti energia-alan, meriliikenteen, kalastuksen ja vesiviljelyn, matkailun, virkistyskäytön sekä ympäristön säilyttämisen, suojelun ja parantamisen tarpeita. Suunnittelun kannalta olennaisiksi teemoiksi on tunnistettu myös kulttuuriperintö, meriteollisuus, kaivannaisala ja bioteknologia. Suunnitelmia laadittaessa kiinnitetään huomiota merialueen paikallisiin ominaispiirteisiin, maan ja meren vuorovaikutukseen sekä maanpuolustuksen tarpeisiin. Suunnitelman vaikuttavuus syntyy suunnitteluprosessin myötä, eli sidosryhmien yhteisymmärryksen, sekä suunnitelmaan sitoutumisen ja sitä kohtaan koetun omistajuuden kautta. Vuonna 2020 hyväksytty merialuesuunnitelma koostuu viidestä eri osiosta: 1) merialuesuunnittelu, 2) skenaariot, 3) visiot, 4) suunnitelma (kartallinen osa) ja 5) vaikutusten arviointi.

Merialuesuunnittelun määritelmä teemasta

Meriympäristö koostuu vedenalaisista ja -päällisistä luontoarvoista ja ekologisista yhteyksistä sekä merellä että rannikolla. Luontoarvokohteet ovat merkittäviä erityisesti lajien ja luontotyyppien monimuotoisuuden, uhanalaisuuden ja ainutlaatuisuuden kannalta.

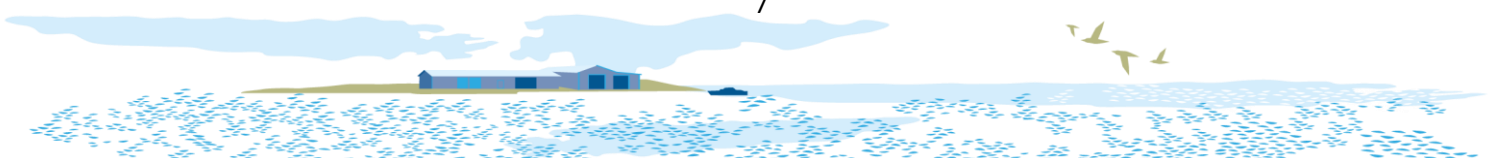
3.2. Skenaariotyö

Merialueen tulevaisuusskenaariot ja niiden vaikutusten arvioinnit on laadittu Suomen merialuesuunnitelma 2030 varten. Skenaarioissa tarkastellaan merialueen toimintaympäristön muutoksia sekä intressitahojen tarpeita ja näkemyksiä Suomen merialueen tulevaisuuden kehityksestä. Tarkastelu tehtiin erityisesti energiaa, meriliikennettä, ympäristöä, kalastusta ja vesiviljelyä, kulttuuriperintöä, matkailua ja virkistyskäyttöä, puolustusta, meriteollisuutta, bioteknologiaa ja kaivannaisaloja koskien. **Skenaariot ovat kuvauksia Suomen merialueiden toimintaympäristön mahdollisista ja vaihtoehtoisista tulevaisuuksista vuoteen 2050.** Niiden avulla ei pyritä tulevaisuuden enustamiseen vaan ajattelun ja näkemyksellisyyden kehittämiseen. Skenaarioiden tarkoituksena on ohjata ajattelemaan monipuolisesti ja johdonmukaisesti erilaisia vaihtoehtoisia tulevaisuuden kehityskulkuja ja siten parantaa edellytyksiä tulkita ja ymmärtää ajankohtaisia ilmiöitä sekä tehostaa toiminnan suunnittelua ja reagointikykyä.

Tutustu tarkemmin Suomen merialuesuunnitelma 2030 skenaariotyöhön alla olevasta linkistä <https://meriskenaariot.info/skenaariovertailu/>

3.3. Toimialavisiot ja -tiekartat

Ensimmäisellä suunnittelukierroksella kestävä käytön visiota ja siihen liittyviä aluekohtaisia tavoitteita ja toimialakohtaisia tiekarttoja työstettiin sekä laajassa valtakunnallisessa sidosryhmätyöpajassa että neljässä alueellisessa työpajassa. Keskiössä olivat merialuesuunnittelun kaksi tavoitetta eli kestävä sininen kasvu ja meriympäristön hyvä tila.

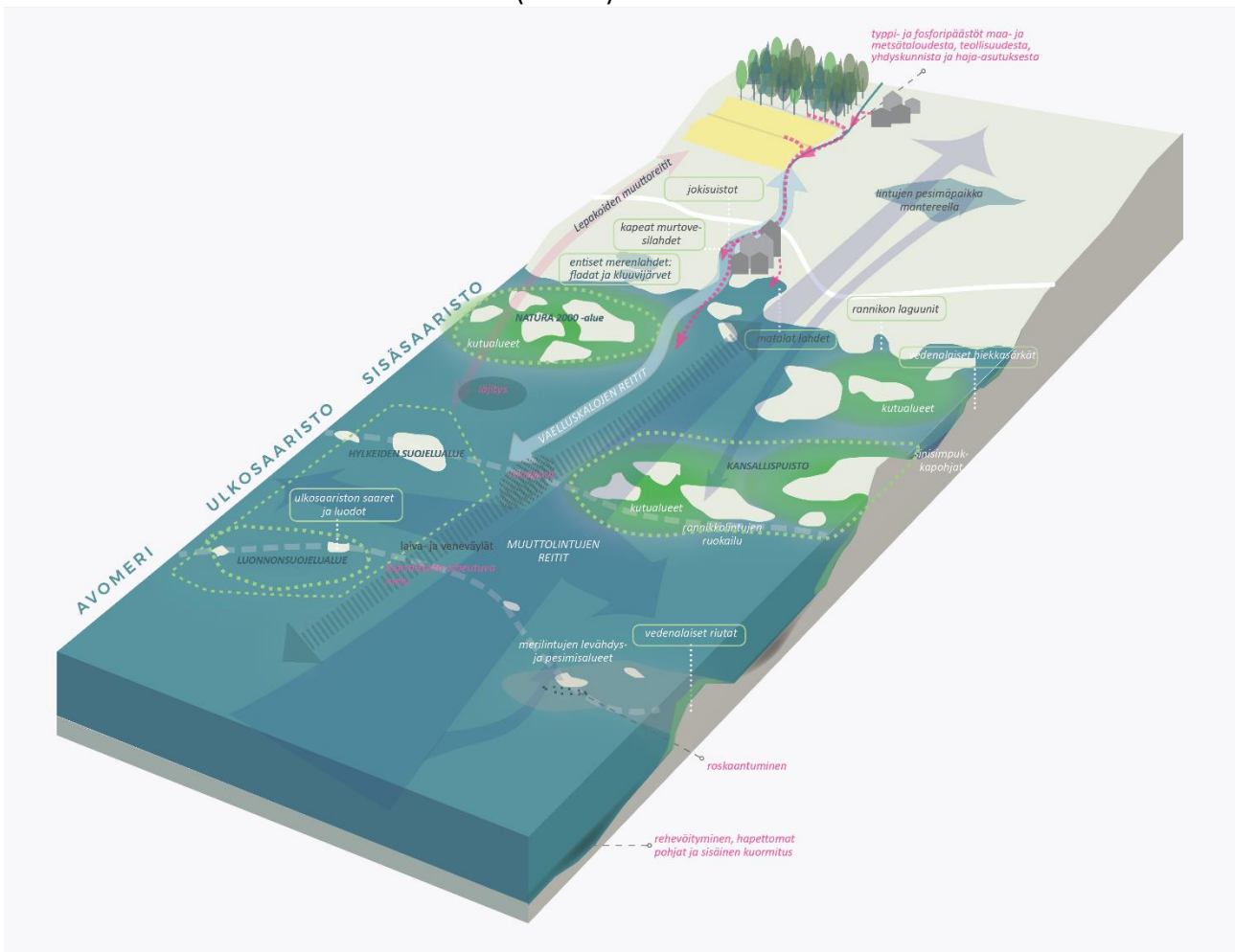

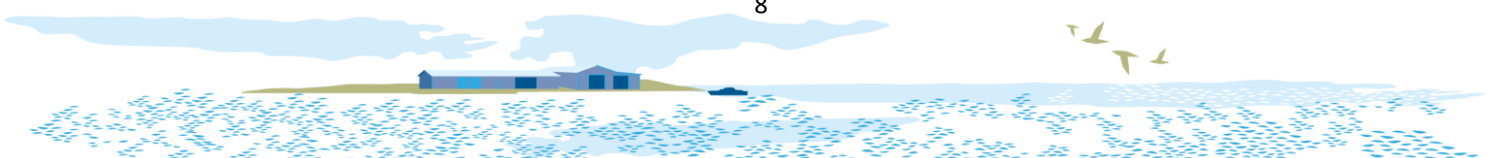
Luonnonsuojelun ja -hoidon visio 2030 muodostettiin yhdessä meriympäristön toimijoiden kanssa seuraavanlaisiksi:

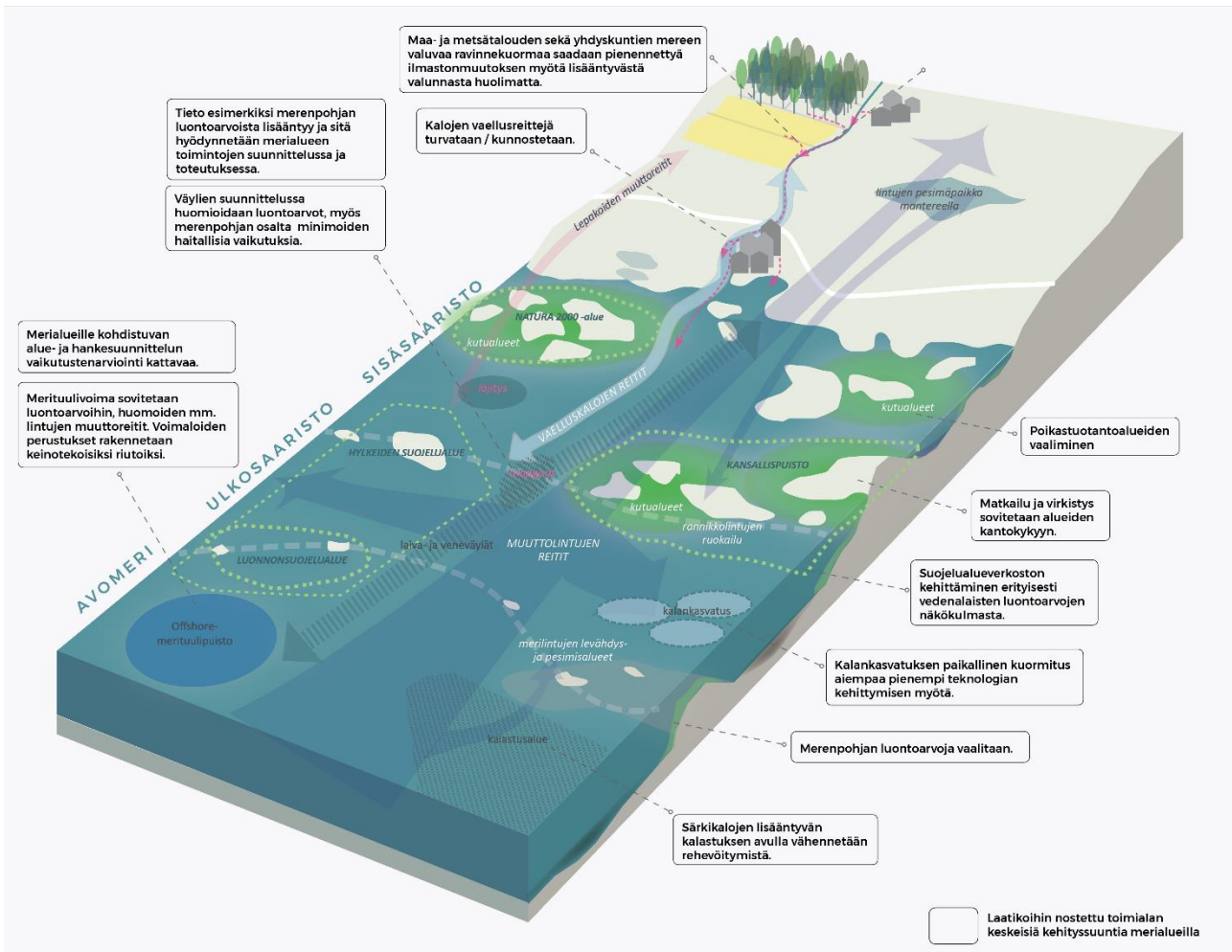
”Kaikki mereen vaikuttavat toimijat huomioivat meriluonnon ekologiset reunaehdot ja turvaavat meriluonnon monimuotoisuutta. Yhteistoiminnallinen ja kestävä merialueen suojelu parantaa meriekosysteemin tilaa.”

Lisäksi laadittiin kuvat, joissa esitettiin merialueen keskeisiä toimintoja nykypäivänä (kuva 5) ja vision mukaista toimintaa tulevaisuudessa (kuva 6).

Kuva 5. Suomen merialuesuunnitelma 2030 kuvaa meriympäristön (luonnonsuojelu ja -hoito) keskeisiä nykypäivän (vuosi 2019) toimintoja merialueen eri vyöhykkeillä.

Kuva 6. Suomen merialuesuunnitelma 2030 kuvaa meriympäristön (luonnonsuojelu ja -hoito) keskeisiä toimintoja merialueen eri vyöhykkeillä vuonna 2030. Laatikkoihin on nostettu toimialan keskeisiä kehityssuuntia.

Visioihin liittyvien toimialakohtaisten tiekarttojen aineisto on kerätty neljässä alueellisessa työpaikassa (6.11.2019 Vaasa, 7.11.2019 Oulu, 27.11. Helsinki ja 28.11. Uusikaupunki). Tiekartat kuvaavat sekä silloisia toimintoja merialueilla, että tulevaa, vision mukaista toimintaa.

Luonnonsuojelun ja -hoidon tiekartan toimenpiteet vision 2030 saavuttamiseen on jaettu neljään eri osaan:

I. Aluesuunnittelu- ja infrastruktuuri

Maan ja meren vuorovaikutusta ymmärretään paremmin osana aluesuunnittelua

- Huomioidaan luonnon vuorovaikutus ihmisten kanssa (systeminen ymmärrys)
- Tarkastellaan vesistöalueita yhdessä paikallisten toimijoiden ja asukkaiden kanssa
- Parannetaan tietoisuutta eri toimintojen vaikutuksista merialueen tilaan ja sitoudutaan

yhteiseen tavoitteeseen

- Tuodaan maa- ja metsätalousalueet kaavoituksen piiriin taajama-alueiden tapaan
- Pyritään lisäämään ravinnekiertoa
- Väylätarpeiden tarkempi harkinta kaavoitusprosessissa rantaviivan säästämiseksi
- Parannetaan kokonaisvaltaista suunnittelua (ml. toimintojen ketjuttaminen ja yhteen tuominen)

Alueidenkäytön optimointi toimii hyvin meriympäristön tilan näkökulmasta

- Huomioidaan alueiden ominaispiirteet käytön suunnittelussa ja merellisiä toimintoja allokoitaessa
- Määritetään selkeästi ja tarkasti mitä merialueilla saa tehdä ja ei saa tehdä
- Luodaan luonnon monimuotoisuudelle aineellisen varallisuuden arvo päätöksenteon tueksi (mallinnus)

II. Luonto ja ympäristö

Alueille on määritelty riittävät suojelualueet

- Turvataan eliöstön poikasalueiden suojelu
- Tarkistetaan kansalliset suojelusitoumukset
- Taataan luonnonsuojeluverkoston riittävyys ja kytkeytyneisyys, kun lajisto liikkuu ilmastonmuutoksen myötä
- Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja eliölaajien elinympäristöjen muutokseen

III. Yhteistyö ja vuorovaikutus

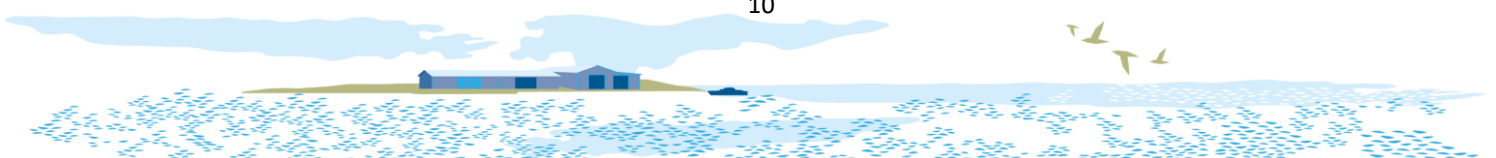
Merialuesuunnittelu toimii yhteistyön ja vuorovaikutuksen työkaluna

- Vahvistetaan sektori- ja toimialarajat ylittävää yhteistyötä meriympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi
- Kartoitetaan tutkimustarpeita systemaattisesti merialuesuunnittelun yhteydessä kaikkien toimien osalta
- Laajennetaan suunnittelu myös jokiin
- Tuodaan vesienhoidon suunnittelu, kaavoitus ja merenhoitosuunnittelu yhteen
- Tuodaan ekosysteemilähestymistä tutuksi asukkaiden ja matkailijoiden näkökulmasta
- Konkretisoidaan suojelutyön merkitys esim. uimaveden laadun ja kalaston kannalta

IV. Julkinen tuki

Lisääntynyttä ymmärrystä meriympäristön tilasta ja siihen vaikuttavista tekijöistä hyödynnetään paremmin päätöksenteossa

- Pyritään lisäämään tietoisuutta meriympäristön tilasta sekä siihen vaikuttavista tekijöistä
- Vaikutetaan ympäristölainsäädännön kehitykseen

– Vakiinnutetaan ekosysteemilähestymistapa kaikkeen toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen

3.4. Suunnitelma (kartallinen osa)

Karttamerkinnöillä kuvataan merialueiden arvoja ja nykyisten ja mahdollisten uusien toimintojen tulevaisuuden potentiaaleja ja niiden vaihtoehtoista sijoittumista koko Suomen merialueilla. Merialuesuunnitelmassa tunnistetaan tasapuolisesti meriympäristön ja merellisten toimijoiden hyvinvoinnin tarpeita ottamatta kantaa niiden tärkeysjärjestykseen. Tarkasteltavilla toimialoilla on erilaisia yhteiskunnallisia ja yhteisöllisiä arvoja, joita suunnitelmalla vaalitaan. Suunnitteluratkaisut pohjautuvat parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon kuten selvityksiin, mallinnuksiin, asiantuntija-arvioihin ja alueellisiin ominaispiirteisiin.

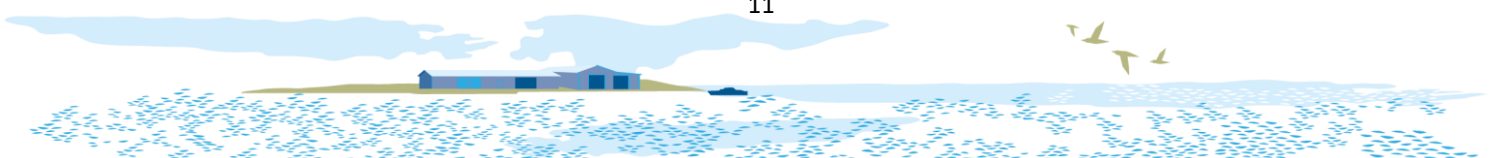
Kaikkia merkintöjä koskevat periaatteet

- Merkinnöillä osoitetaan yleispiirteisesti nykyisiä merkittäviä ja tulevia potentiaalisia alueita merialueen eri käyttömuotojen tarpeisiin. Toimintojen sijoittaminen potentiaalisille alueille edellyttää tarkempaa suunnittelua.
- Kaikkia toimintoja suunniteltaessa ja kehitettäessä tulee ottaa huomioon meriympäristön hyvän tilan tavoite.
- Merkinnät voivat olla muiden merkintöjen kanssa päällekkäisiä.
- Merkinnät eivät poissulje toimintoja muilta alueilta.
- Toimialalle ja meriluonnolle merkittäviä ja potentiaalisia alueita voi olla myös muualla kuin suunnitelmassa tunnistetuissa paikoissa.
- Suunnitelma ei ota kantaa merellisten toimintojen nykyiseen sijoittumiseen rannikko- ja merialueilla.

Merialuesuunnittelun vyöhykkeet ja merkinnät

Merialuesuunnittelun vyöhykkeet ovat 1) sisäsaaristo ja sisemmät rannikkovedet, 2) ulkosaaristo ja ulommat rannikkovedet ja 3) avomeri. Vyöhykejaon lähtökohtana on koko Suomen rannikon kattava rannikkovesien pintavesityypittely. Aineistoa on yksinkertaistettu merialuesuunnittelun tarpeisiin sopivaksi. Yksinkertaistetussa vyöhykejaossa on yhdistetty sisä- ja välisaaristo sekä sisemmät rannikkovedet.

Kaikkia vyöhykkeitä suunnitellaan huomioiden meriympäristön hyvän tilan turvaaminen ja edistäminen, meren- ja vesiensuojelun tavoitteiden edistäminen, kulttuuriarvojen säilyttäminen, merenkulun toimintaedellytysten turvaaminen, kansainväliset infrastruktuuri- ja liikenneyhteydet, meriympäristön erityispiirteet, maan ja meren vuorovaikutus sekä maanpuolustuksen tarpeet. Kaikkien

vyöhykkeiden suunnittelussa ja kehittämisessä on pyrittävä avoimien merinäköalojen ja maisemallisten arvojen säilymiseen.

Merkintäkorttikirjasto

Kartallisen suunnitelman kiinteä osa on merkintäkorttikirjasto, jossa kuvataan karttamerkintöjen yleinen selite, merkinnän kuvaus, suunnitteluperiaatteet, suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet, maan ja meren vuorovaikutus sekä lähtökohdat ja selvitykset.

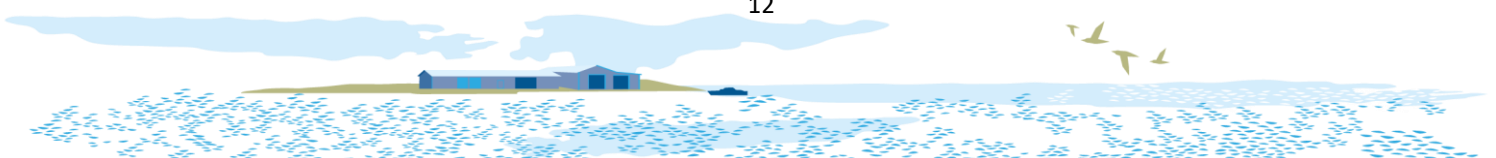
[Suomen merialuesuunnitelman 2030](#) suunnitelmaosiossa on kaksi merkintää, jotka liittyvät meriympäristöön. Nämä ovat ”[merkittävät vedenalaiset luontoarvot](#)” sekä ”[ekologinen yhteys](#)” (kuva 7).

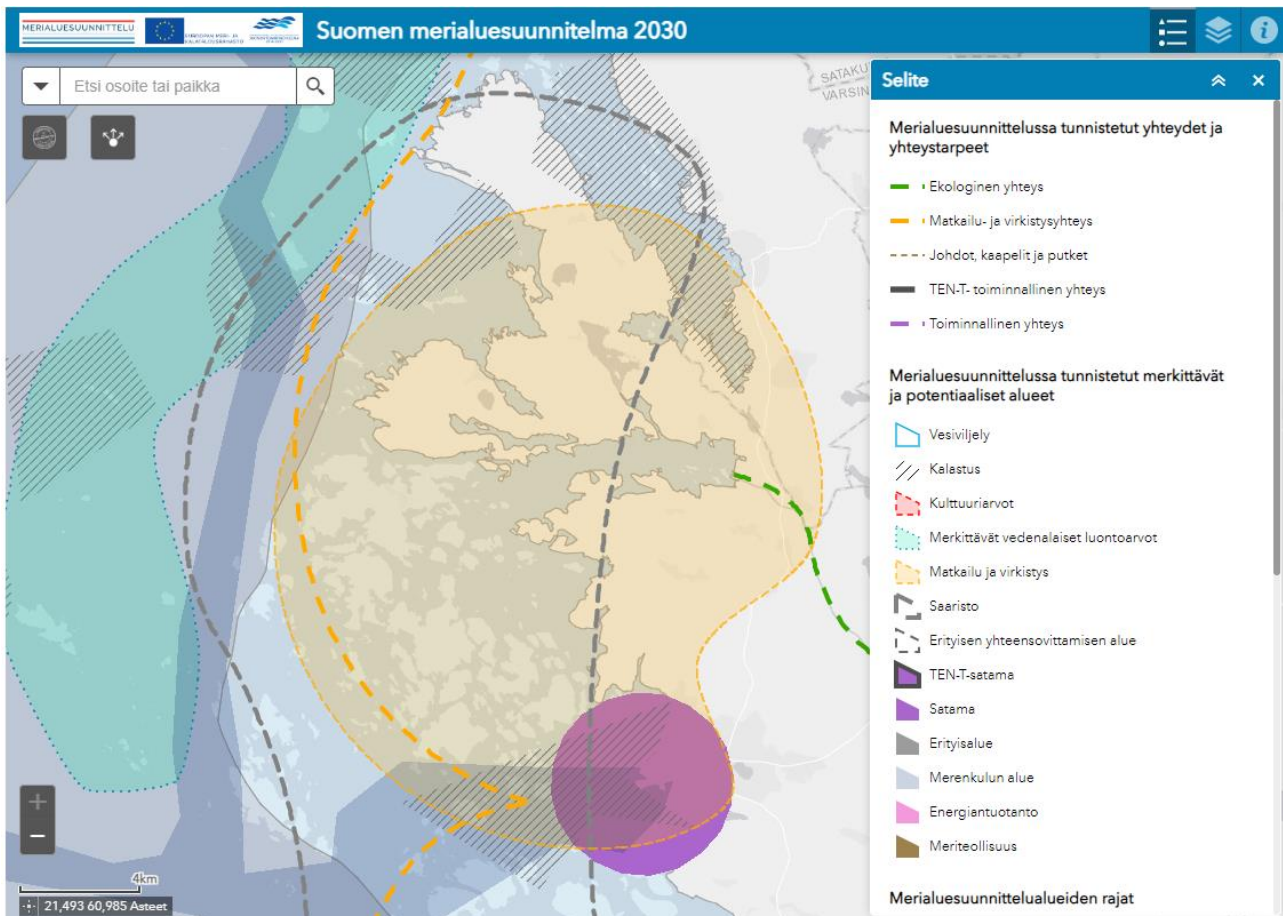
Merkittäville vedenalaisille luontoarvoille *osoitetaan vedenalaisen luonnon arvoalueita, jotka muodostavat potentiaalisia ekosysteemipalveluiden tuotantoalueita. Merkintä ei ota kantaa hallinnollisiin rajoihin tai suojelualueisiin, eivätkä osoitetut alueet ole ehdotuksia suojelualueiksi.* Suunnitteluperiaatteessa todetaan, että *alueiden käyttöä kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon vedenalaisten elinympäristöjen ominaispiirteiden säilyminen.*

Ekologisella yhteydellä *osoitetaan merkittäviä ekologistia yhteyksiä, joita ovat muun muassa vaelluskalojen kannalta merkittävät joet ja kansainväliset viheryhteydet.* Suunnitteluperiaate sanoo, että *toimintoja kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon ekologisten yhteyksien säilyminen ja niiden parantaminen.*

Merialuesuunnittelussa ei osoiteta olemassa olevia Natura 2000 -verkoston alueita, kansallispuistoja tai muita luonnonsuojelualueita, joiden suojelua ja toteutumista ohjataan muulla lainsäädännöllä.

Meriympäristöön liittyvään taustamateriaaliin pääset tutustumaan [tästä](#), taustamateriaalissa esitellään Suomen merialueita koskevia suojelu- ja ohjelma-alueita, jotka muodostavat merellisen luontoarvojen verkoston. Verkostoon kuuluu yksityiset- hylkeiden sekä muut valtion suojelualueet, kansallispuistot, Natura SAC- SPA- sekä SCI alueet, Ramsar-alueet, HELCOM MPA-alueet sekä EBSA-alueet.

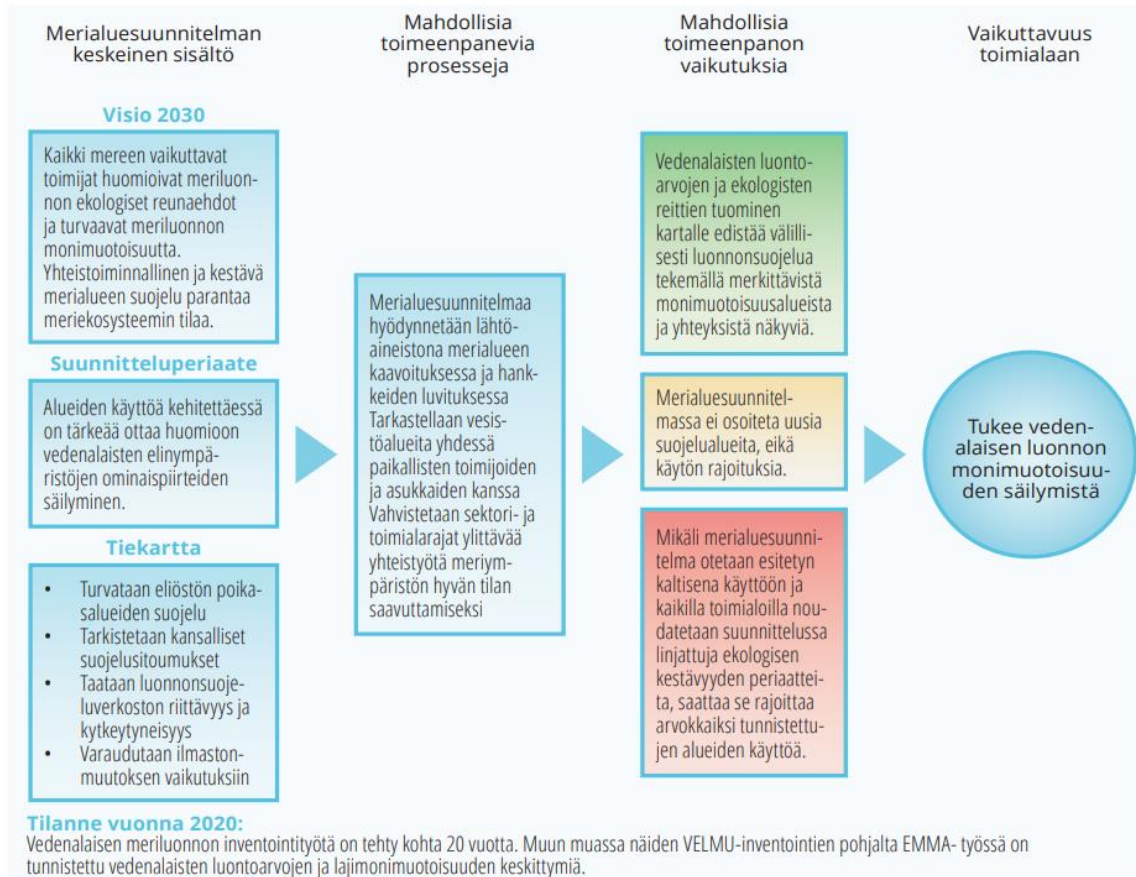
Kuva 7. Suomen merialuesuunnitelmassa on kaksi suoraan meriympäristöön liittyvää karttamerkintää: 1) Merkittävät vedenalaiset luontoarvot, 2) Ekologinen yhteys.

3.5. Vaikutusten arviointi

Suomen merialuesuunnitelma 2030:lle on tehty vaikutusten arviointi ([Merialuesuunnitelmien vaikutusten arviointi](#)). Vaikutusten arviointi tehtiin erikseen kolmelle suunnittelualueelle, joita olivat: 1) Suomenlahti, 2) Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa, sekä 3) Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri. Merialuesuunnitelmien vaikutusten arvioinnin tavoitteena oli (1) ottaa huomioon vaikutusten arvioinnin kansallinen ja alueellinen tarvetarkastelu merialuesuunnittelukontekstissa; sekä (2) merialuesuunnitelmien merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset merialuesuunnittelussa huomioitavien toimialojen kautta.

Suomen merialuesuunnitelman 2030 vaikutusten arvioinnin mukaiset vaikutukset meriympäristölle on esitetty alla (kuva 8).

Kuva 8. Meriympäristön vaikuttavuuspolku Suomen merialuesuunnitelmassa 2030.

4. Merialuesuunnittelun toinen kierros

4.1. Merialuesuunnittelun päivitetty tilannekuva meriympäristöön liittyen

Meriympäristöteemaa on käsitelty laajasti ensimmäisen merialuesuunnitelman voimaantulon jälkeen. Teeman käsittely päivittää merialuesuunnittelun tilannekuvaa ja valmistaa merialuesuunnittelua kohti suunnitelman päivittämistä. Meriympäristön teemaa on käsitelty viime vuosina muun muassa osana seuraavia hankkeita ja selvityksiä:

- [Luonnon huomioiva merialuesuunnittelu Suomessa](#) (eMSP NBSR-hanke)
- EU:n vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden toteutuminen merialuesuunnitelmissa, mm. [suosituksia](#) (MSP GREEN-hanke)
- [Ekosysteemipalveluiden arvoalueet Suomen merialueilla](#) (Suomen ympäristökeskus)
- [Rannikkostrategia](#), jonka tavoitteena on edistää rannikon kestävästä käytöstä ja vastata luontokadon, ilmastonmuutoksen ja saastumisen uhkiin (ympäristöministeriö)
- Merituulivoiman tilanne- ja kehityskuvan kokonaistarkastelu (nk. [TIKEMERI](#)-hanke)

Seuraavat esitykset on kuultu meriympäristöteemaan liittyen:

- Tuomas Naakka, SYKE, 6.5.2022: *PISARA-hanke esittely merialuesuunnittelun koordinaatioryhmälle*
- Päivi Haapasaari ja Jan van Tatenhove, Aalborg University: *Merialuesuunnitteludirektiivin toimeenpano Suomessa: miltä näyttää tavoitteiden saavuttaminen?*
- Olli Ojala, YM, 1.11.2022: EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpano. Kansalliset sitoumukset.
- Marjo Hokkanen, Metsähallitus, 16.12.2022: Merialueen luonnonvarasuunnitelma (lvs) 2024–2028. Suomen merialuesuunnitelman koordinaatioryhmä.
- Sampsa Koponen, SYKE, 2.2.2023: BalticAIMS-hankkeen tulosten esittely merialuesuunnittelun koordinaatioryhmälle.

Meriympäristön saralla tapahtuu paljon lähivuosien aikana ja näistä merialuesuunnittelu on pyrkinyt pysymään ajan tasalla muun muassa seuraavissa työpajoissa:

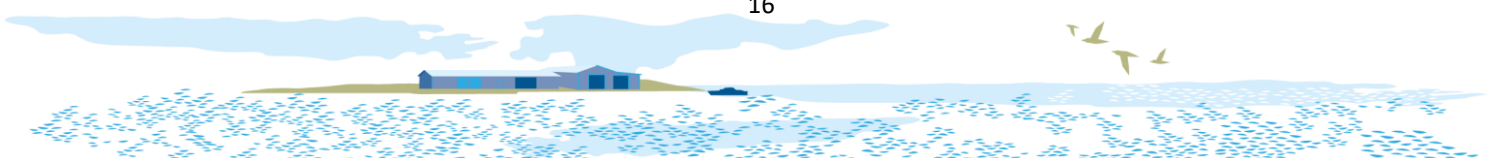
Pvm	Tapahtuma	Esitelmäoitsijä	Uutinen/raportti tapahtumaan liittyen
16.6.2023	eMSP NBSR -hankkeen Luonnon huomioiva merialuesuunnittelu -työpaja		MSP ja luonnon huomioiva suunnittelu
21.6.2023	MeriTV – Ilmastonmuutos työpaja	-Markku Viitasalo SYKE: Ilmastonmuutoksen vaikutukset Itämeren ekosysteemiin -Katriina Juva SYKE: Ilmastonmuutosskenaariot ja niiden tulkinta -Lauri Kuismanen SYKE: Ilmastonmuutosskenaarioiden vaikutus aluepohjaiseen suojeluun	
16.11.2023	Ekosysteemipalvelutyöpaja merellisille toimijoille ja sidosryhmille		
25.1.2024	MeriTV Päätöstyöpaja		
15.2.2024	Kansallinen sini-viherverkosto työpaja (Merialuesuunnittelun koordinaatioryhmä), Baltic Sea2land		
21.3.2024	Kansallinen sini-viherverkosto, MSP Suunnitteluryhmän kokous, Baltic Sea2Land	- Kaisa Leino, Kymenlaakson liitto: Kymenlaakson uhanalaiset lajit ja luontotyypit -selvitys - Susanna Jernberg, SYKE: Merellisten ekosysteemipalveluiden tutkimus Sykessä	
10.4.2024	Meriympäristö-työpaja ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa, Baltic Sea2Land	- Penina Blankett YM: Meriluonnonsuojelu ja ennallistaminen yhteistyössä sektorirajat ylittäen - Sanni Turunen MH LP Life Biodiverse IP:	

		<p>Suojelualueverkoston ja sen hallinnoimisen kehittäminen Suomen merialueilla</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cecilia Nyman HELCOM, Protect Baltic: strateginen lähestymistapa Itämeren ekosysteemin suojeluun ja ennallistamiseen - Elina Virtanen, SYKE; EMMAT, PEMMAT, ESPAT - Eeva-Maria Tidenberg, Luomus: Lepakot merialueilla - Anda Ruskule, BEF Latvia: Green infrastructure 	
11.4.2024	<p>Merialuesuunnittelun koordinaatioryhmän meriympäristökokous, Baltic Sea2Land</p>		<p>Miten merialuesuunnitelma huomioi arvokkaan meriluonnon?</p>
26.6.2024	<p>Kalastuksen huomioiminen merialuesuunnittelussa</p>		<p>Kalastuksen huomioiminen merialuesuunnittelussa</p>
9.10.2024	<p>Kymenlaakson maakuntakaavan sini-viheryhteystarvemerkinän ajantasaisuuden arviointi sidosryhmien näkökulmasta, Baltic Sea2Land</p>		<p>Monitasoisella hallinnolla kohti kestävämpiä suunnitteluratkaisuja</p>
9.10.2024	<p>Merialuesuunnittelu ja vaelluskala -työpaja osana Merituulivoima ja vaelluskalat-seminaaria</p>		<p>Vaelluskalat ja merituulivoima – yhteiseltä tietopohjalta kohti yhtenäistä suunnitelmaa, raportti</p>
29.10.2024	<p>Pisara ja merenhoidon kuvaajat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Jan Ekebom, YM - Tuomas Naakka - Samuli Korpinen, SYKE 	
6.11.2024	<p>Meriympäristö työpaja, Baltic Sea2Land</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Penina Blankett, YM: Ennallistamisasetus - Markku Mikkola-Roos: Ulkomaan matalikkojen lintulaskennat sekä sensitiiviset merialueet 	
27.- 28.11.2024	<p>MSP-päivät, Helsinki</p>	<p>Suomen merialuesuunnittelu ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, Vesa Arki Traficom Addressing the Biodiversity Impacts of Offshore Wind Projects, Thaysa Portela de Carvalho Åbo Akademi Euroopan vihreän kehityksen ohjelma ja meriympäristön hyvä tila, Antti Belinskij UEF ja SYKE Merenhoidon ja merialuesuunnittelun yhteensovittamisen tarpeet, Samuli Korpinen SYKE</p>	<p>Kohti kestävän merenkäytön visiota ensimmäisillä kansallisilla MSP-päivillä</p>

[BalticSea2Land](#)-hankkeen alueellisissa piloteissa selvitetään seuraavia rannikkostrategian toteuttamista tukevia ja meriympäristöön liittyviä teemoja:

- Kymenlaakson maakuntakaavan siniviheryhteysmerkinnän toteutuminen, sen tunnettuus ja mahdolliset esteet toteutumiselle
- Varsinais-Suomen liiton selvitys uusiutuvan energian vesistövaikutuksista
- Pohjoisen suunnittelualueen tiedonkeräys merituulivoiman vaikutuksista kalastukseen ja vaelluskalaan

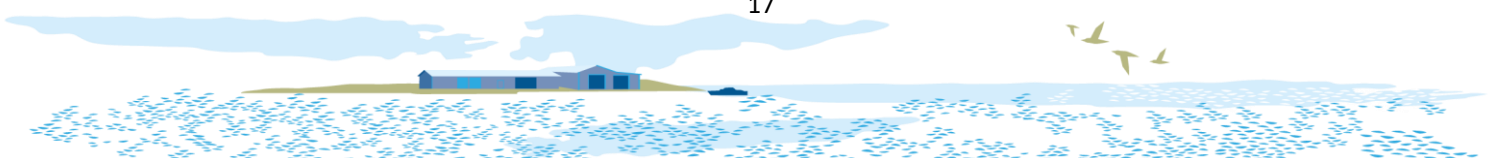
Hankkeen kansallisessa pilotissa otetaan oppeja Kymenlaakson alueellisesta pilotista ja tuodaan niitä merialuesuunnittelun yhteisille työpöydille. Pohdittavana on ollut muun muassa, voidaanko merellinen vihreä infrastruktuuri tuoda merialuesuunnitteluun tulevaisuudessa. Baltic Sea2Land-hanke jatkuu vuoden 2025 loppuun saakka. Hankkeen lisäksi meriympäristön tilannekuva täydentyy EMMA-työn päivityksellä vuoden 2025 aikana.

Merialuesuunnittelussa on tunnistettu potentiaalista synergiaa erityisesti Biodiversea LIFE IP (2021–2029) -hankkeen kanssa. Metsähallituksen vetämässä hankkeessa selvitetään, miten EU:n biodiversiteettistrategian kunnianhimoiset suojelutavoitteet voidaan saavuttaa mahdollisimman tehokkaalla ja yhteiskunnallisesti kestäväällä tavalla. Synergioiden löytämiseksi vuorovaikutus hankkeen edetessä olisi tarpeen. Yhtä lailla synergioita löytyy HELCOMin Protect Baltic hankkeesta, mutta molempien edellä mainittujen haasteena on, että hankkeiden keskeisimmät tuotokset julkaistaan vasta merialuesuunnitelman päivityksen jälkeen.

Voit tutustua myös merialuesuunnittelun [Osallistamisen arviointi ja kehittämissuositukset](#) -raporttiin, jossa arvioitiin merialuesuunnitteluprosessin ensimmäisen kierroksen osallistamisen onnistumista ja tunnistettiin viestintään ja vuorovaikutukseen liittyviä kehitystarpeita. Toisella kierroksella tehtävä sidosryhmätyö perustuu [merialuesuunnittelun vuorovaikutussuunnitelmaan 2024-2027](#).

4.2. Läpileikkaavat teemat

Merialuesuunnittelun toisella kierroksella on tunnistettu neljä ajankohtaista merta ja rannikkoa koskevaa teemaa, jotka kulkevat mukana läpi päivitystyön. Toisen suunnittelukierroksen läpileikkaavat teemat ovat ilmastoviisas merialuesuunnittelu, merellinen monikäyttö, Euroopan vihreän kehityksen ohjelma sekä huoltovarmuus ja turvallisuus. Alta löydät tiiviit kuvaukset kustakin teemasta.

Ilmastoviisas merialuesuunnittelu

Ilmastonmuutos vaikuttaa merellisen toimintaympäristön olosuhteisiin kiihtyvällä vauhdilla. Ilmastonmuutoksen hillitsemistoimien edistäminen merellä sekä muutoksiin sopeutuminen ovat ilmastoviisaan merialuesuunnittelun ytimessä. Poikkileikkaava tarkastelu kattaa niin meriluonnon kuin merelliset toimialatkin. Ilmastoviisaan merialuesuunnittelun tavoitteena on suojella meriemme herkkiä ekosysteemejä sekä lisätä merellisen toimintaympäristön resilienssiä vaikeasti ennustettavien muutosten edessä.

Merellinen monikäyttö

Merellinen toimintaympäristö on murroksessa uusien merellisten toimintojen, kuten merellisen energiantuotannon saapuessa rajalliseen meritilaan. Merellisellä monikäyttöalueella kaksi tai useampi merellistä toimijaa työskentelevät rinnakkain samalla merialueella ja hyödyntävät merellisiä resursseja kestävästi jakaen infrastruktuuria sekä tukitoimintoja. Keskiössä on synergioiden löytäminen ja kehittäminen sekä siten toimintaympäristön jatkuvuuden turvaaminen myös perinteisille merenkäytön muodoille. Merellisen monikäytön periaatteeseen kuuluu luonnon huomioiva suunnittelu, jonka mukaan toimintojen yhteisvaikutus meriympäristöön tulee olla nettoposiitivinen tai vähintäänkin neutraali. Monikäytöllä luodaan edellytyksiä yhteensovittamiseen, joka on merialuesuunnittelun ydintehtävä.

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma

[Euroopan vihreän kehityksen ohjelma](#) on EU:n vuonna 2019 aloittama politiikkakokonaisuus, joka sisältää useita aloitteita liittyen muun muassa ilmastonmuutokseen, vihreään energiaan, kestävään talouteen, liikenteeseen ja ruoantuotantoon sekä luonnon monimuotoisuuden suojeluun.

Ohjelmasta tunnistettuja merelliseen toimintaympäristöön liittyviä teemakokonaisuuksia ovat 1) kestävä merellinen ruoantuotanto, 2) Ilmastonmuutoksen hillitseminen, 3) ilmastonmuutokseen sopeutuminen, 4) sininen kiertotalous, 5) meriluonnon monimuotoisuuden suojeleminen ja ennallistaminen sekä 6) saasteettomuus. Näiden lisäksi oleelliseksi on tunnistettu oikeudenmukainen vihreä siirtymä.

Huoltovarmuus ja turvallisuus

Merialueilla on merkityksellinen rooli osana Suomen kokonaisturvallisuutta. Muun muassa merenkulun ja satamien rooli osana huoltovarmuutta niin rannikolla kuin sisämaassakin on keskeinen. Tämän lisäksi merellistä energiantuotantoa tehostamalla tuetaan kansallista energiaomavaraisuuden saavuttamista ja merellinen ruoantuotanto edistää osaltaan ruokaomavaraisuutta. Kiristyneessä geopoliittisessa tilanteessa kansallinen turvallisuus ja puolustusvoimien läsnäolo merialueilla ovat avainasemassa.

